

Na starem gradu.

Zložil Anton Medved.

Nad mano jasni solnčni žarek,
pod mano temni grajski jarek,
visoki stolp, in jaz med njima.
Kaj v prsih mi srce nadima?
Ne mrzlih zidov, ne verig,
globokih sanj sem ujetnik.

Ni groza me na gori strmi,
kjer gadje sikajo med grmi,
podnevi ne in ne ponoči,
ko se budi v skrivnostni moči
iz rakev tesnih in grobov,
na svet spovrača zbor duhov.

Srce živi v otroški veri,
da izmed vitezov kateri
prikaže v težkem se orožji,
postavi smel ob mojem vznožji
in bajati mi jame vnet
krvave zgodbe davnih let.

Kako bi ga strmeč poslušal,
za slavne dede se navdušal,
zajemal vir junaškim spevom,
primerjal svojim mrtvim dnevom
dejanj in mož viharni čas,
trpečih zase in za nas.

Zdaj kri v potokih več ne teče.
Odeva prah jeklene meče.
Pravice slepa moč ne sodi.
Ratar na delo varen hodi.
Ni strah ga krvoločnih trum.
Kraljuje mir, razsoja um.

Ah, ali ni to doba zlata?
Odprla so se luči vrata.
Zbledeva v nič krvi razlika.
Molče se nižji duh umika
pred višjim duhom. V svetli dan
razvira prapor slehern stan.

Dà, to je nova zlata doba.
O dedje, kliknite iz groba!
Kako ste vroče hrepeneli,
da v ljudsko družbo se naseli
modrost, kroteča divjo strast,
braneča mirno last in čast!

Molčite. Počemu odgovor?
Odvrgli ste telesa tovor.
Doslej na zemlji jadoviti
ne moglo bi vam lepše biti.
Kot mi pijemo, pili ste
le slutnjo sreče — sreče ne.

Ukrotil čas pesti je silo.
V potocih teče zdaj črnilo.
Po knjigah hrujejo razpori,
tepo se mnenja in nazori,
strupenih pšic in psovk temà,
nič manj kot boj krvi in zla.

Stoletnim naukom smehlja se,
goji zemljan le vero vãse.
Voljan priseza na besede,
ki vro iz ust kraljice — vede.
Osebni bog je — duh njegov,
ki bodi sram ga vseh okov.

Ta duh sam sebi ves zadosti!
Vesti se vcepljene oprósti,
poderi v prah malike klete,
kar ljud razglaša jih za svete,
brez svojih misli tisoč let
v omrežje izročil vjet.

In sreče ni. — V srca praznote
poseva luč, a ni toplote.
Ljubezen tožno glavo klanja.
Kam plovemo? ihte vprašanja.
Gorje! Mar ne z dežja pod kap
in izpod kapa ne — pod slap?

Zamisljen ded na zidek seda,
smejé ga vnuk mehkužni gleda,
ko prerokuje hude čase:
O nekoč rod-potvara vzrase;
čtetvorica mlatila bo
pod enim mernikom lahko.

Ti tudi, moja duša vneta,
želiš preroškega poleta,
da bi preplula časov meje,
bodoči vek uzrla preje,
kot z onkraj hladne zemlje te,
bogvedi kdaj, kako in kje.

A ni ti dano in ne bode,
da tisoč listov bi usode
namah zvedava preskočila.
Po redu večnega pravila
vsak rod napolni za svoj dan
usodne knjige eno stran.

A če mi dan pogled ni v dalje,
ne tare me neplodno žalje,
ne gasne upanje mi živo
na moč duha neumrljivo,
rojeno tam, kjer svoj izvor
imeti mora slednji stvor.

V bridkosti se rodi spoznanje.
Veseli plenjavo klasje žanje,
kdor seme je sejati s solzami.
Prevare strup človeštvo vzdrami,
da se prahu otrese zmot,
ukrene novo, sončno pot.

Ta pot resnice in ljubezni
omam begotnih ga iztrezni. —
Pod mano temni grajski jarek,
nad mano jasni solnčni žarek,
za mano v temi bojni jek,
pred mano v svitu — zlati vek.

